

Olivia Hellewell

in

Eriška Bernardova podiplomski študentki slovenščine

Zdenko Vrdlovec
Fotografija: Tomaž Skale

Dvotedenska prireditev, Seminar slovenskega jezika, literature in kulture, ki jo že od leta 1965 organizira oddelek za slovenistiko, je namenjena tujim slavistom, zlasti slovenistom – univerzitetnim učiteljem, znanstvenim delavcem, študentom pa tudi prevajalcem ter kulturnim in prosvetnim delavcem iz slovenskega zamejstva. Udeležencev je vsako leto do 130 iz 25 držav, na pravkar končanem že 49. seminarju jih je bilo zaradi finančnih omejitev približno 80.

Namen seminarja je udeležencem predstaviti najnovejša dognanja o slovenskem jeziku, literaturi in kulturi, ki so osredotočena na vsako leto posebej izbrano krovno temo – letošnja tema je bila etika v slovenskem jeziku, literaturi in kulturi. Seminar obsega lektorate, predavanja, konverzacijo in izbirne tečaje, temu pa sledi popoldansko-večerni program: ogled slovenskega filma, gledališke predstave, muzejev, galerij in knjižnic, glasbeni in literarni večeri, ogledi Ljubljane in celodnevna strokovna ekskurzija v različne dele Slovenije. Udeleženci lahko naredijo tudi izpit iz aktivnega znanja slovenskega jezika na osnovni ali visoki ravni. Seminar slovenskega jezika, literature in kulture je tako v 48 letih tisoče tujcem predstavil Slovenijo in mnogim je bila to motivacija za nadaljnje delo s slovenščino in za širjenje vedenja o Sloveniji. Ministrstvo za izobraževanje in znanost, ki ta seminar financira, omogoča kandidatom udeležbo s štipendijami, ki so podeljene v tujih državah prek meddržavnih pogodb.

Med letošnjimi seminaristi sta bili tudi Angležinja **Olivia Hellewell** (na fotografiji levo) in Čehinja **Eriška Bernardova**.

Angležinjo je že treba najprej vprašati, kako je odkrila slovenščino.

Olivia Hellewell: Na univerzi sem študirala ruščino in španščino, profesor ruščine,

ki govori tudi slovensko, pa mi je povedal za neko štipendijo za študij slovenščine. Imela sem srečo in sem štipendijo dobila. Kot podiplomska študentka sem eno leto zelo intenzivno študirala slovenščino, potem pa sem dobila službo kot prevajalka – prevajala sem gospodarske stvari.

Kje ste študirali slovenščino, v Londonu?

Olivia Hellewell: Ne, v Nottinghamu, tam je edina univerza v Angliji, kjer imajo lektorat za slovenščino. Ta lektorat je med drugo svetovno vojno ustanovil profesor ruščine Janko Lavrin in ima torej že dolgo tradicijo. To je zelo dober lektorat in upam, da se bo obdržal – danes tudi v Angliji univerzam primanjkuje denarja.

Toda študente slovenščine v Nottinghamu se da verjetno prešteti na prste ene roke?

Olivia Hellewell: Na podiplomskem študiju sem bila edina študentka slovenščine, na dodiplomskem študiju pa jih je nekaj več.

Na ljubljanski seminar pa ste prišli na izpopolnjevanje?

Olivia Hellewell: Na tem seminarju sem že tretjič, letos sem v nadaljevalno-izpopolnjevalni skupini, ki velja za najvišjo. V Ljubljani pa sem bila že večkrat, lani sem tu preživela celo poletje, ker sem dobila neko službo.

Vas je slovenščina zanimala kot »eksotičen« ali posebej težek jezik?

Olivia Hellewell: Res ni najlažji, daleč od tega, vendar mi je všeč slovenska literatura, ki jo nameravam prevajati; prevedla sem že nekaj pesmi Daneta Zajca. Glede težavnosti vašega jezika naj dodam, da se mi zdi ruščina vendarle težja. Poleg tega pa je tudi lažje priti v Slovenijo kot v Rusijo. V Sloveniji sem bila prav prijetno presenečena, ko so se ljudje čudili, da kot Angležinja govorim slovensko; to me je še dodatno motiviralo za študij slovenščine.

Page: 6

Reach: 118000

Country: SLOVENIA

Size: 941 cm2

2 / 3

Saj ste tudi mene presenetili – slovensko govorite tako, kot da ste vse kaj drugega kot Angležinja.

Olivia Hellewell: Ja, super. Res pa je, da me tudi drugi, ki me slišijo govoriti slovensko, vprašajo, ali sem morda iz Poljske.

Za Čehinjo pa slovenščina najbrž ni ne »eksplozivna« ne posebej težek jezik?

Eriška Bernardova: V Pragi sem študirala češčino, hotela pa sem spoznati še kakšen drug slovanski jezik – izbrala sem si slovenščino, in to samo ali predvsem zato, ker mi je všeč Slovenija, ki sem jo nekajkrat obiskala kot turistka. Slovenščino študiram podiplomsko, v programu južnoslovenskih jezikov.

Tudi vas zanima prevajanje?

Eriška Bernardova: Da, nameravam prevajati slovensko literaturo v češčino, zaenkrat sem prevedla le dva filma, dialoge v Vesni Františka Čapa in komentarje v dokumentarcu o Plečniku.

In tako se je Čap s slovensko Vesno vrnil na Češko.

Eriška Bernardova: Na Češkem doslej res nismo poznali Čapovih slovenskih filmov.

Je v Pragi kaj več študentov slovenščine kot v Nottinghamu?

Eriška Bernardova: Nisem bila edina študentka, tako kot Olivia, bili sva dve, na podiplomskem študiju pa jih je osem.

Tudi vi govorite dobro slovensko, a če bi vas srečal na ulici, bi takoj vedel, da ste Čehinja.

Eriška Bernardova: Z gramatičnega vidika slovenščina ni problem, slovenska slovnica je precej podobna češki, težje pa je z govorom, deloma zaradi velikega števila podobnih besed, ki pa imajo v češčini in slovenščini različne pomena, predvsem pa zaradi naglaševanja, ki je v češčini izrazitejše oziroma povsem drugačno od tistega v slovenščini.

Olivia Hellewell: Tudi jaz bi imela neko vprašanje. Zelo me zanima, zakaj vas tako zanima, zakaj se učimo slovenščine. Doma v Angliji me tega nihče ni vprašal. Saj niste edini, tukaj me vsi to sprašujejo.

Po mojem zato, ker še same Slovence čudi, da govorijo slovensko, odkar je internetni jezik angleščina. Če srečajo katerega koli Neslovenca, z njim govorijo angleško, potem pa naletijo na Angležinjo, ki bi se pogovarjala v slovenščini...

Olivia Hellewell: Zdi se, da ste Slovenci tako dvojezični kot na primer Valičani. Tudi valižanščina je skoraj tako različna od angleščine kot slovenščina.

Kljub nekaterim skupnim besedam

slovenščina ni podobna češčini – kaj pa slovaščini?

Eriška Bernardova: Tej pa je. Zato sem tudi imela manj težav z učenjem slovenščine, ker sem prej že znala slovaško.

Če se danes srečata Čeh in Slovak, nimata jezikovnih problemov?

Eriška Bernardova: Sploh ne. Slovaki verjetno še manj, ker imajo na televiziji še vedno češke oddaje. Na Češkem slovaščine ne slišimo tako pogosto, vendar jo še vedno dobro razumemo. Čeh in Slovak lahko govorita vsak v svojem jeziku, pa se bosta razumela.

Kaj pa Anglež in Škot?

Olivia Hellewell: O, to pa ni tako samoumevno. Škoti znajo govoriti takšno angleščino, da jih je včasih prav težko razumeti.

Irvina Welsha, avtorja Trainspottinga, sem še kar dobro razumel, dokler nisva začela govoriti o nogometu.

Olivia Hellewell: Žal nogomet ni več edini predmet, glede katerega se Angleži in Škoti ne razumejo najbolje.

Bi tudi živeli v Sloveniji?

Olivia Hellewell: O tem se res tudi sama pogosto sprašujem. Verjetno bi, če bi dobila kakšno zanimivo službo. Vendar sem tudi zelo navezana na svojo družino. Ostala bom pri svoji ljubezni do jezikov in iz slovenščine naredila doktorat. Ta seminar v Ljubljani pa je dober razlog, da redno obiskujem Slovenijo. Ampak ko bom doktorirala, bom brez službe in ne več prav mlada. Če bom imela srečo, bom lahko delala na univerzi, učila slovenščino in prevajala.

Na Češkem pa nimate prave krize?

Eriška Bernardova: Res ni tako strašno, kot je v nekaterih evropskih državah in celo v Sloveniji, kot slišim, čeprav kot obiskovalka tega ne vidim. Zaenkrat je še kar v redu, morda zato, ker nimamo evra, kot menite, vendar je mladim prav tako težko dobiti službo kot pri vas, še posebej za nas, ki se ukvarjamo s humanistiko. Za prevajalce je zelo težko, slabo so plačani, če sploh dobijo delo. Preveč jih je, ki bi prevajali samo iz angleščine. Če bom prevajala iz slovenščine, bom to lahko počela samo za hobi, še zdaleč pa ne bi mogla od tega živeti. Podiplomsko študiram slovenščino, če pa bom kdaj dobila kakšno službo, ta verjetno ne bo imela nobene zveze z mojim študijem. A zaradi tega vseeno ne bi zapustila Češke – četudi bi kje v tujini, na primer v Sloveniji, dobila službo, bi tam verjetno ostala tujka ali bila kot takšna sprejeta, tega pa ne maram.

Olivia Hellewell: Če pa bi izbirala, kje v tujini bi živela in delala, bi bila to nedvomno Ljubljana.

Eriška Bernardova: Ljubljana je res prijetno mesto, ni ne preveliko ne premajhno,

Page: 6

Reach: 118000

Country: SLOVENIA

Size: 941 cm2

3 / 3

je prav po meri človeka. x
*Zelo me zanima
zakaj vas tako
zanima, zakaj
se učimo
slovenščine.*

